

7

Kdo je pánem balonu?

Koncem února 1896 se objevily v tisku zprávy o připravovaných letech balonu *Ressel* na pražské Hospodářské výstavě. Má prý být zakoupen i druhý menší balon, s nímž budou vzduchoplavci létat také z dalších českých měst a který nebude závislý na svít plynu. Hůlka s Wandasem totiž znovu uvažovali o přístroji na výrobu vodíku. Takovém, který viděl kapitán Hůlka loni v Paříži.

Kromě toho nabídli Godard se Surcoufem *České aeronautické společnosti* velký upoutaný balon pro 16 cestujících s možností výstupu do 500–600 metrů. „Skončí-li vyjednávání příznivě,“ píše listy, „bude si moci každý dopřát rozkoše balonové plavby tak jako jízdy v drožce nebo železničním vagonu.“

Upoutaný balon se může vznést do oblak až třikrát za hodinu, poplatek cestujícího má být asi dva zlaté. Kromě toho budou na výstavě představeny nejnovější vynálezy z oboru aeronautiky, modely vzducholodí, plachtových, šroubových i elektrických samoletů, říditelných balonů a samočinných letadel.

Ale skutečnost byla mnohem skromnější.

František Hůlka píše 2. března 1896 inženýru Gustavu Fingrovi: „Myslíme, že budeme konati plavby o výstavě hospodářské, pak o výstavě hostinské a o výstavě lékárnické, ale prosím to teprve myslíme, budou-li si páni přát by jsme plavby pořádali... Co se týče koupi druhého balonu, uplyne myslím ještě hodně vody, než se to stane skutkem...“ Zřejmě reaguje na falešné zprávy z listu *Česká politika*.

Po dlouhé zimní přestávce odstartoval balon *Ressel* svou 62. plavbu až 14. května, na počest zakončení Hospodářské výstavy. V plánu byly zatím jen tři lety a krátce předtím dostali kapitáni na schůzi výboru znovu pokyn, že mají konat jen krátké plavby.

První posádku tvořil František Hůlka s místopředsedou aeronautické společnosti inženýrem Pintnerem. Letěli ve výšce zhruba 900 metrů ke Kutné Hoře, kde měl kapitán v úmyslu sestoupit. Vzdušné proudy v nižších vrstvách je však zanesly k Chlístovicím. Tam přistáli na zdejší louce. Přes pomoc četných dobrovolníků to za silného větru nebylo snadné.

Druhého výstupu o dva dny později se za řízení Ferdinanda Wandase zúčastnila slečna Vlasta Žentlová a magistr Souček. I v sobotu se vyskytly drobné potíže. Kapitán po rozbalení balonu zjistil, že neopatrností některého z pomocníků byl obal na jednom místě protržen. Důkladná oprava si vyžádala dvě hodiny. Vzduchoplavci proto odstartovali až čtvrt hodinu před osmou večer a v půl deváté přistáli u Říččan.

Potřetí nevzlétl balon podle plánu v neděli, ale až v pondělí. Noviny sice hovoří o různých technických obtížích, ale vzápětí je vyvracejí. „Zprávy, jako by balon byl porouchán, nezakládají se na pravdě a pověst rozšiřují jen nepřátelé vzduchoplavby, kteří by za každou cenu chtěli poškodit pověst našeho letu. Dokonalé plavby však mylné zprávy nejlépe vyvracejí.“

Tentokrát letěl s Františkem Hůlkou opět pokladník aeronautické společnosti Karel Biskup. Ještě nad Vršovicemi pluli ve výšce pouhých 300 metrů, takže se místní obyvatelé domnívali, že hodlají přistát. Ale kapitán Hůlka odsypal přítěž, vystoupali do tisícimetrové výšky a pokračovali v letu směrem k Průhonicům. Nedaleko Neveklova se lano dotklo země a nedočkaví vesničané stáhli balon k zemi. Tolik si přáli, aby přistál právě u nich. Nebyl

to krásný důvod k oslavě v místním hostinci? Vzduchoplavcům dokonce zahrálo hudební kvarteto.

Poslední červnovou neděli vzlétl balon z Výstaviště na počest slavnosti Ústřední Matice školské. Hůlka s Wandasem přistáli po hodině u Čakovic.

Podmínky pro dalšího cestujícího v koši jsou stále stejné: Přednost má člen aeronautické společnosti, jen když nabídne stejnou částku, jakou je ochoten zaplatit zájemce jiný. Pokud je host ochoten zaplatit více než nejnižší poplatek 50 zlatých, člen společnosti od letu ustoupí. Jestliže se nepřihlásí žádný zájemce, může člen nabídnout 25 zlatých a méně, přednost má opět vyšší nabídka. A jestliže nechce do pokladny přispět vůbec nikdo, mohou se plavby zúčastnit zasloužilí členové aeronautické společnosti podle schváleného pořadí. Stávalo se však, že František Hůlka nabídl 50 zlatých a letěl jako host. Chtěl tak přispět do poloprázdné pokladny.

Čeští vzduchoplavci uvažovali, že předvedou balon *Ressel* i v Berlíně. Důkazem je zpráva z tamního výstaviště, že plavby není možné uspořádat – chybí přívod plynu.

Pak odjeli naši kapitáni do Budapešti „za účelem prostudování tamních vzduchoplaveckých zařízení“. Ve Vídni navštívili vzduchoplavecké oddělení a nadporučíka Dvořáka, který je přátelsky uvítal a předvedl vojenské balony. Na výstavě v Budapešti létali jejich staří známí Louis Godard a Édouard Surcouf, ale po návratu si Hůlka postěžoval, že především Godard na ně neměl čas. Krátce nato jeho upoutaný balon poškodila prudká bouře. Přišel pryč na 35 000 a nakonec jej vydražili za pouhých 1 200 zlatých. Louis Godard se do Paříže vrátil bez balonu a bez honoráře...

Zprávy o přípravách letu balonem na severní točnu sledoval František Hůlka velmi pečlivě. Inženýr Andrée mu byl blízký životními názory, vytrvalostí a důvěrou v balon. Obdivoval ho a jistě nebyl sám.

Na parník *Virgo* se výprava nalodila 7. června. Měla doplout až na Špicberky, postavit dřevěný hangár a asi po měsíci odstartovat balonem k severnímu pólu. Cesta je dlouhá zhruba 600 anglických mil, a bude-li balon nesen jižním větrem, na nějž si chce Andrée počkat, měli by dosáhnout cíle za 15 hodin.